

ตัวอย่างการเรียงเรียงความแก้กระทู้ธรรม ธรรมศึกษา ชั้นตรี ระดับประถมศึกษา

ทุกโข ปापสุส อัจจโย.
สะสมบาปเท่ากัับสะสมความทุกข

ณ บัดนี้ จักได้อธิบายขยายเนื้อความแห่งกระทู้ธรรมภาจิตที่ได้ลิขิตไว้ ณ เบื้องต้น เพื่อเป็นแนวทางแห่งการศึกษาและประพฤติปฏิบัติสืบต่อไป

คำว่า “บาป” หมายถึง ความชั่ว ความเลวร้าย ความไม่ดี กล่าวคือ การกระทำที่ส่งให้ถึงความเดือดร้อน ดังนั้น การสะสมบาป จึงเป็นการประพฤดิธรรมฝายอกุศลกรรม คือการประพฤดิชั่วทางกาย วาจา และใจ นั้นเอง ซึ่งเมื่อสะสมไปที่ละเล็กละน้อย ย่อมจะเพิ่มจำนวนมากขึ้น เปรียบเหมือนการที่ฝนตกใส่โอ่งน้ำ วันละเล็กวันละน้อยแล้ววันหนึ่งก็เต็มโอ่งได้ฉะนั้น การอุปมาเช่นนี้ จึงเปรียบเหมือนกับคนที่สะสมความชั่ว คือบาป โดยการทำทุก ๆ วัน บาปก็ย่อมสั่งสมทวีคูณขึ้น จนบุคคลนั้นเป็นคนที่มีจิตใจหยาบช้า จนไม่สามารถแยกแยะได้ว่าอะไรถูกหรือผิด กล่าวคือ ขาดปัญญาหยั่งรู้บาปบุญคุณโทษ และเมื่อจิตใจไม่มีความเป็นมนุษย์แล้ว ย่อมสามารถทำความชั่วที่หนัก ๆ ขึ้นได้ ถึงขั้นที่ทำการมชั่วหนัก ๆ เป็นเหตุให้ผิดกฎหมายจนเจ้าหน้าที่บ้านเมืองเข้าจับกุม ซึ่งกรรมเหล่านี้ล้วนว่าเป็นกรรมที่เห็นได้ทันตา ยังมีกรรมที่จะได้รับนั้นไม่

ได้มีแค่นี้ เป็นกรรมที่ส่งผลไปถึงอนาคตด้วย เพราะฉะนั้น จะเห็นว่าการทำบาปนั้น เท่ากับสะสมทุกข์ ทำให้ผู้กระทำได้รับทุกข์ทั้งในปัจจุบันนี้และอนาคต ไม่ช้าก็เร็วก็ต้องเป็นทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น

เมื่อเราเห็นว่า การทำบาปนั้นนำความทุกข์มาให้แล้ว เราก็ควรประพฤติดัวให้ดี ๆ คือ ทำแต่ความถูกต้องดีงามตามทำนองคลองธรรม เช่น การรักษาศีลให้บริบูรณ์ เป็นต้น แค่นี้ก็นับว่าเป็นการไม่ทำบาปแล้ว เพราะว่าศีลเป็นอุบายที่ไม่ให้เราทำความชั่วนั่นเอง และเมื่อเรามีศีลเราก็จะมีแต่ความสุขความเจริญตราบวัยชรา สมดังพุทธศาสนสุภาษิตที่มาใน ขุททกนิกาย ธรรมบท ว่า

สุขิ ยาว ชรา สิลิ.

ศีลนำความสุขมาให้ตราบเท่าชีวิต

ศีล คือ การประพฤติกายและวาจาให้เรียบร้อย การรักษากาย วาจาให้เรียบร้อยนั้น เป็นข้อที่ควรปฏิบัติของบุคคลสำหรับควบคุมกายและวาจาให้ตั้งอยู่ในคุณงามความดี เมื่อบุคคลมีศีลย่อมนับว่าเป็นคนที่มีกายและวาจาเรียบร้อย มีความระมัดระวังไม่ให้ทำความชั่วทางกายทุจริตและทางวจีทุจริต กล่าวคือ ทางกายทุจริตเป็นเครื่องไม่ให้เกิดการทำกรทำร้ายหรือฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ไม่ให้ลักทรัพย์ของผู้อื่นที่เขาไม่ได้ให้ และไม่ให้เกิดผิดผิดในกามส่วนทางวจีทุจริตนั้นย่อมเป็นเครื่องป้องกันไม่ให้พูดคำเท็จ คำส่อเสียด คำหยาบคาย และคำเพ้อเจ้อ นอกจากนี้ คนที่มีศีลย่อมเป็นคนที่มีจิตใจเยือกเย็น มีระเบียบเรียบร้อย จะทำอะไร จะพูดอะไร ก็ประกอบไปด้วยสติมีความสุขรอบคอบ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนจะนำประโยชน์มาให้แก่ผู้ประพฤดิรักษาศีล ดังนั้น การที่เป็นคนรักษาศีลย่อมเป็นที่รักของคนทั้งหลายที่พบเห็น จะไปไหนก็มีแต่ผู้คนรักใคร่ ทำอะไรก็สำเร็จได้โดยง่าย นี่ก็เป็นตัวอย่างหนึ่งความสุขส่วน

หนึ่งของผู้รักษาศีล

ศีลเป็นพื้นฐานอภัยาศัยของผู้ปฏิบัติให้มีความบริสุทธิ์ ผ่องใส และประณีตยิ่งขึ้นโดยลำดับ หรือเรียกตามภูมิธรรมอันเป็นรากฐานแห่งคุณธรรมที่สูงขึ้น และยังนำความสุขมาให้แก่ผู้ปฏิบัติ ตามดังตัวอย่างข้างต้น สุขที่เกิดจากการรักษาศีลมีมากมาย ศีลนั้นก็ยังมีหลายประเภทด้วยกัน เช่น ศีล ๕ ศีล ๘ ศีล ๑๐ ศีล ๒๒๗ เป็นต้น บุคคลนั้นควรรักษาให้สมกับสถานะของตนและกำลังของตน เมื่อปฏิบัติได้ตามนี้คือตามศีลที่กำหนดไว้นั้น ชีวิตก็ย่อมประสบพบแต่ความสุข

สรุปความว่า ศีลเป็นเครื่องป้องกันไม่ให้จิตใจเร่ตกไปในทางที่ไม่ดี ทำให้เรานั้นมีแต่ความสุขความเจริญ ทำการงานอะไรก็สำเร็จได้โดยง่าย เพราะการที่มีศีลก็จะทำให้มีสติด้วย จะไปในที่ใดก็มีแต่คนรักใคร่ ให้ความเคารพนับถือ ฉะนั้นเมื่อเรารู้ว่าศีลมีแต่คุณประโยชน์ ก็ควรจะรักษาศีลให้บริบูรณ์ตามสถานะของตนไม่ควรสะสมทำบาปหรือสิ่งที่ไม่ดี ผู้ที่กลัวจะเป็นทุกข์ก็ควรละบาปแล้วประพฤติรักษาศีล เพราะว่าศีลนั้นนำความสุขมาให้ตราบนาน ส่วนการสะสมบาปนั้นจึงเท่ากับสะสมความทุกข์ สมดังธรรมภาษิตที่ยกขึ้นเป็นนิกเขปบทเบื้องต้นว่า

ทุกฺโข ปาปสฺส อจฺจโย.

สะสมบาปเท่ากับสะสมความทุกข์

มีนัยดังพรรณนามาด้วยประการฉะนี้ ฯ